

Seksuele diversiteit in de Kanjertraining

Over de Kanjer methodiek

De werkwijze van EduDivers sluit nauw aan op de visie en werkwijze van de kanjer training. Aandacht voor homo en bisexualiteit komt in de kanjer lessen beperkt voor (een verhaal in de bovenbouw basisonderwijs). EduDivers meent dat de norm van heteroseksualiteit door het hele basis en voortgezet onderwijs heen loopt en dat het nuttig kan zijn om met de kanjer methodiek vaker aandacht besteden aan seksuele diversiteit.

Context van de lessen

De kanjer lessen voor leerlingen beginnen meestal met een verhaal of situatie, en spelen daarna in een rollenspel de situatie na om te zoeken naar betere oplossingen. Daarna kan via een stellingenspel van gedachten worden gewisseld over het thema.

Uit onderzoek blijkt dat een stellingenspel mogelijk tegenstellingen benadrukt. Seksuele diversiteit kan een controversieel onderwerp zijn, waardoor een te gepolariseerde discussie kan leiden tot negatieve effecten in plaats van positieve effecten. Daarom raden wij de werkvorm stellingenspel af. Het is beter om een dialoog te organiseren. Dat kan door de klas te verdelen in vier hoeken die corresponderen met de kanjer petten. In het gesprek kan de leraar aan leerlingen vragen om voordat ze iets gaan zeggen om te kiezen met welke emotie ze een opmerking gaan maken. Een alternatief is om de jongeren te vragen een kanjer te kiezen bij het maken van een opmerking.

Start verhalen voor lessen

Hierna volgen een aantal mogelijke confronterende situaties, die de leraar kan gebruiken om in kanjer trainingen met leerlingen te bespreken.

Te weinig kastdeuren

1. De kinderen uit groep 4 krijgen de opdracht om op een kastdeur een collage te maken over hun leefvorm. Rob wil een collage maken over zijn gezin met twee

moeder. Maar dan blijkt dat er niet genoeg kastdeuren zijn. Jeroen zegt dat het toch raar is om twee moeder te hebben en dat Rob beter mee kan doen met een ander groepje.

Ahmed is gelovig opgevoed

- Ahmed is gelovig opgevoed. Toen hij thuis vertelde over de twee moeders van Rosa (een meisje uit zijn klas), werd er negatief gereageerd. Vanuit zijn geloof begrijpt hij niet goed wat hij hiervan moet vinden. Ahmed vertelt dit aan meester Bart. Die legt uit dat iedereen anders is en dat het prettig is als je gerespecteerd wordt om wie je bent. Dit betekent dat Ahmed en zijn familie gelovig zijn en dat mogen laten zien, maar ook dat Rosa mag zijn wie ze is en respect verdient voor haar gezin. Ahmed snapt het nu: "Je hoeft het er niet mee eens te zijn, maar je moet het wel respecteren." (Het deel vanaf "Die legt uit.." kan eventueel worden weggelaten.)

Moederdag

- Op school wordt een kringgesprek gevoerd over moederdag en wat je dan doet. Liesbeth vindt het een moeilijk gesprek, want zij heeft twee vaders. Ze worden boos want er wordt nooit rekening met haar gehouden.

Homoschelden

- Op school wordt aan de lopende band met het woord "homo" gescholden. En sommige leerlingen noemen elkaar "mietje" als ze je een zwakkeling vinden. Wist je dat het woord "mietje" van het middeleeuwse woord sodomiet komt? Een sodomiet was iemand die homo was voordat we dat woord ongeveer 100 jaar geleden hebben uitgevonden. Homo's werden in die tijd ter dood gebracht in Nederland, en nu nog in een aantal landen. Het is dus niet erg prettig als je voor homo wordt uitgescholden, zelfs al meen je niet vervelend. Trouwens, gebruikt het woord homo wel eens als een compliment? Misschien bedoel je het niet gemeen, maar het is ook eigenlijk niet positief bedoeld. (In het voortgezet onderwijs kan het volgende worden toegevoegd:) Meestal noem je iemand homo omdat je wil zeggen dat iemand "verwijfd" is, een

zwakkeling. Jongens mogen niet meisjesachtig overkomen. Waar denk je dat dit zegt over de ideeën van jongens over meisjes?

Niet openlijke homofobie (moderne homofobie)

5. Gebruik de clip "Homophobic or not?" (2:11'; een jongen doet een test op straat om na te gaan of mensen homojongeren hetzelfde behandelen als heterojongeren; Engels; <https://www.youtube.com/watch?v=mJbkJcUb1eI> als aanduiding voor een rollenspel over sociale afstand naar LHBTI klasgenoten.

Sociale afstand en sociale steun

6. Leg een van de volgende twee, of alle twee vragen voor aan uw klas. Gebruik de resultaten als aanleiding voor een rollenspel en een dialoog.

Vraag sociale afstand:

Voor de JONGENS: Stel dat er in jouw klas een jongen zit die op jongens valt (homo is). Wat zou je wel, misschien of juist niet doen?

Voor de MEISJES: Stel dat er in jouw klas een meisje zit die op meisjes valt (lesbisch is). Wat zou je wel, misschien of juist niet doen?

a *Ik zou rustig vriendschap met hem/haar sluiten*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

b *Ik zou laten merken dat hij/zij van me af moet blijven*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

c *Ik zou rustig samen met hem/haar huiswerk maken*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

d *Ik zou in de pauze liever naast iemand anders gaan zitten*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

- e** *Ik zou het vervelend vinden om op werkweek een kamer met hem/haar te delen*
- zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

Vraag sociale steun:

Voor de JONGENS: Stel dat deze jongen aan sommige leerlingen vertelt dat hij homo is. Binnen een week weet de hele school het. Sommige leerlingen halen geintjes uit of maken vervelende opmerkingen. Ook in jouw klas ontstaan problemen. Wat zou je in zo'n geval doen?

Voor de MEISJES: Stel dat dit meisje aan sommige leerlingen vertelt dat ze lesbisch is. Binnen een week weet de hele school het. Sommige leerlingen halen geintjes uit of maken vervelende opmerkingen. Ook in jouw klas ontstaan problemen. Wat zou je in zo'n geval doen?

- a** *Ik vind het zijn/haar eigen schuld want hij/zij kon weten dat hij/zij problemen zou krijgen en ik zou niets doen*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

- b** *Ik vind het vervelend voor hem/haar, maar ik doe verder niets*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

- c** *Ik zou voor hem/haar opkomen, zolang ik zelf maar geen problemen krijg*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet

- d** *Ik zou voor hem/haar opkomen, ook al zou ik daar zelf problemen mee krijgen*

zeker wel wel misschien wel, misschien niet niet zeker niet